

STANOWISKO NR 6/2024
PREZYDIUM POLSKIEJ AKADEMII NAUK

z dnia 2 lipca 2024 r.

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk

Prezydium PAN wyraża swoją wysoce negatywną opinię o zapisach projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk ogłoszonych w dniu 1 lipca 2024 r. Protestujemy przeciwko przeniesieniu kompetencji nadzorczych nad PAN z KPRM do MNiSW, które spowoduje degradację pozycji PAN względem najważniejszego ośrodka decyzyjnego państwa i doprowadzi do zapaści w zakresie zarządzania majątkiem PAN.

Oczekujemy szczegółowego uzasadnienia proponowanych rozwiązań. W szczególności Prezydium PAN w całości odrzuca stwierdzenie, stanowiące podstawę proponowanych zmian, zgodnie z którym „podstawowym problemem wymagającym rozwiązania w obszarze organizacyjno-prawnym działania Polskiej Akademii Nauk, zwanej dalej „PAN” jest wadliwość procesów zarządczych, w tym brak ich transparentności na poziomie PAN i instytutów naukowych, na co zwracała uwagę Najwyższa Izba Kontroli”. Z całą mocą należy podkreślić, że NIK nigdy w raportach kontrolnych nie podnosił konieczności jakichkolwiek zmian w ustawie o PAN, wynikających z wadliwości procesów zarządczych.

Prezydium PAN protestuje przeciw rozwiązaniom zawartym w projekcie zmian ustawy, w szczególności:

- Możliwości narzucenia pełnej kontroli nad majątkiem PAN przez ministra właściwego ds. nauki poprzez powoływanie Kanclerza PAN jedynie po zasięgnięciu opinii Prezesa PAN.
- Niezrozumiałej zmiany składu Prezydium PAN, które stanie się 50-osobowym organem niewłaściwym do podejmowania decyzji zarządczych.
- Niezasadnie częstych ocen instytutów, które zgodnie z projektem mają być dokonywane „co najmniej raz do roku”.
- Obligatoryjne pozbawienia praw członka czynnego PAN korporantów powyżej 75 roku życia.

Prezydium PAN z ubolewaniem stwierdza, że zapis o „nadrzędnym celu projektu ustawy” polegającym na „ugruntowaniu pozycji PAN jako silnej, autonomicznej instytucji naukowej” nie znajduje żadnego odzwierciedlenia w proponowanych rozwiązaniach ustawowych.

Jednocześnie Prezydium Polskiej Akademii Nauk przypomina, że Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk w dniu 20 czerwca 2024 r. przyjęło stanowisko, w którym oczekuje kontynuacji prac nad zmianą ustawy o Polskiej Akademii Nauk, których podstawą powinny być rozwiązania prawne zaproponowane w projekcie ustawy opracowanym w środowisku PAN, złożonym do ministra właściwego do spraw nauki w marcu 2023 r.

Prezes
Polskiej Akademii Nauk

M. Konarzewski

Marek Konarzewski